

Katarzyna Bukalska

Wyjawienie dowodów jako forma realizacji prawa do dowodu

1 Wprowadzenie

2 Koncepcja prawa do dowodu

2.1 Proponowane definicje

2.2 Źródła prawa do dowodu

2.2.1 Prawo do dowodu jako element prawa do sądu

2.2.2 Prawo do dowodu jako pochodna konstytucyjnej zasady równości wobec prawa (problem asymetrii informacji)

2.2.3 Zasada prawdy materialnej

2.3 Prawo do dowodu a rozkład ciężaru dowodu

3 Angielskie *disclosure* jako modelowy przykład instytucji procesowej służącej do realizacji prawa do dowodu

3.1 Istota i cel instytucji wyjawienia dowodów

3.2 Standardowa procedura wyjawienia

3.3 Procedury szczególne

4 Wybrane formy realizacji prawa do dowodu na gruncie k.p.c.

4.1 Przedstawienie dowodów w trybie art. 248 k.p.c.

4.2 Wniosek o zabezpieczenie dowodów na podstawie art. 310-315 k.p.c.

4.3 Wniosek o zabezpieczenie dowodów na podstawie art. 479⁹⁶ i n. k.p.c.

4.4 Wyjawienie środków dowodowych w trybie art. 479¹⁰⁶ i n. k.p.c.

5 Wyjawienie środków dowodowych na podstawie *Ustawy z 21.04.2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji* jako przykład instytucji procesowej służącej do realizacji prawa do dowodu

5.1 Specyfika postępowań dotyczących naruszeń prawa konkurencji

5.2 Przesłanki dopuszczalności wniosku

5.2.1 Uprawdopodobnienie roszczenia

5.2.2 Precyzyjny opis środka dowodowego

5.2.3 Zasada proporcjonalności

5.3 Konsekwencje odmowy wyjawienia dowodów

6 Podsumowanie. Dyskusja.

BIBLIOGRAFIA

- Adrych-Brzezińska I., *Ciężar dowodu w prawie i procesie cywilnym*, Wolters Kluwer 2015
- Beisner J.H., *Discovering a better way: The need for effective civil litigation reform*, Duke Law Journal, 2010, Vol. 60, No. 3, pp. 547-596
- Bernard P., Matthews J., Malek H.M., *Disclosure*, Londyn 2014
- Besanko D., Spulber D.F., *Antitrust Enforcement Under Asymmetric Information*, The Economic Journal, 1989, Vol. 99, No. 396, pp. 408-425
- Biavati P., Rasia C., *Civil procedure in the European Union*, Wolters Kluwer, 2019
- Błaszczak Ł., Markiewicz K., Rudkowska- Ząbczyk E., *Dowody w postępowaniu cywilnym*, C.H. Beck, 2011
- Brealey M., George K., *Competition litigation: UK practice and procedure*, Oxford University Press, 2019.
- Broniewicz W., Marciniak A., Kunicki I., *Postępowanie cywilne w zarysie*, Wolters Kluwer, 2020
- Bushell S., Milner-Moore G., *Disclosure of information: Norwich Pharmacal and related principles*, Bloomsbury Professional, 2023,
- Castillo De La Torre F., *Evidence, proof and judicial review in EU competition law*, Edward Elgar Publishing Ltd, 2017
- Chase O.G., Hershkoff H. (eds), *Civil Litigation in Comparative Context - 2nd Edition*, West Academic, 2018
- Cumming G., Spitz B., Janal R.M., *Civil procedure used for enforcement of EC competition law by the English, French and German civil courts*, Kluwer Law International, 2007.
- Dolecki H., *Ciężar dowodu w polskim procesie cywilnym*, Wydawnictwo Prawnicze PWN, 1998
- Ehrlich S., Gliklich J., *Onus probandi w procesie cywilnym*, cz. 1, Głos Sądowy, 1933/10
- Erciński T., Weitz K., *Prawda i równość w postępowaniu cywilnym a orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego* [w:] *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego*, Warszawa 2010
- Flaga-Gieruszyńska K., Zieliński A., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2022
- Genn H., *Judging Civil Justice*, Cambridge 2009
- Góra-Błaszczkowska A., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2020
- Góra-Błaszczkowska A., *Zasada równości stron w aspekcie zmiany przepisów art. 5 i 212 k.p.c. i wynikających z nich obowiązków sądu w postępowaniu cywilnym (uwagi na tle orzecznictwa Sądu Najwyższego)*, PS 2005/10
- Hay B.L., *Civil Discovery: Its Effects and Optimal Scope*, The Journal of Legal Studies, 1994, Vol. 23, No. 1, pp. 481-515
- Hibbert P.R., *Civil evidence for practitioners*, Sweet & Maxwell, 2014.
- Hollander C., *Documentary evidence*, Sweet & Maxwell, 2021
- Hylton K.N., *An asymmetric-information model of litigation*, International Review of Law and Economics, 2002/22, pp. 153-175
- Jacobs F.G., Deisenhofer T., *Procedural aspects of the effective private enforcement of EC competition rules: A community perspective* [in:] Ehlermann C.-D., Atanasiu I. (eds.) *European Competition Law Annual 2001: Effective Private Enforcement of EC Antitrust Law*, Hart Publishing, 2003
- Kubień K., *Disclosure w prawie angielskim jako narzędzie wyrównania szans stron oraz ustalenia prawdy w postępowaniu cywilnym* (cz. 1), PPC 2015/4
- Kulms R., *Competition law enforcement under informational asymmetry*, China-EU Law Journal, 2017/5, pp. 209–231
- Manowska M., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2021
- Marciniak A., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2022

- Matthews P., Malek H.M., *Disclosure*, Sweet & Maxwell, 2017
- Nihoul P., Skoczny T., *Procedural fairness in competition proceedings*, Edward Elgar Publishing, 2015.
- O'Hare J., Browne K., *Civil litigation*, Oxford University Press, 2022
- Piasecki K., *Postępowanie sporne rozpoznawcze*, Warszawa 2004
- Piszcz A., *Dyrektywa odszkodowawcza 2014/104/UE – przegląd niektórych rozwiązań*, Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny, 2015/4
- Piszcz A., Wolski D., *National Report: Poland*, [in:] Piszcz A. (ed.) *Implementation of the EU Damages Directive in Central and Eastern European Countries*, Centre for Antitrust and Regulatory Studies of the University of Warsaw, 2017
- Rejda M., *Poznanie faktów oraz gromadzenie dowodów przez powoda w polskim postępowaniu cywilnym ze szczególnym uwzględnieniem spraw z zakresu ochrony własności intelektualnej*, PPC 2013/2, s. 151-173
- Rejda M., *Wydobycie dowodów od pozwanego w postępowaniu cywilnym o naruszenie praw własności przemysłowej (w świetle art. 6 dyrektywy 2004/48/WE i prawa polskiego)*, ZNUJ, 2012/118, pp. 96-158
- Rodriguez M., *Disclosure of evidence under the Damages Directive: conflicts and compatibility between the ECJ's case-by-case analysis and the rules on protection of immunity recipients' information*, Europa-Kolleg Hamburg Institute for European Integration, 2018
- Rylski P., *Działanie sądu z urzędu a podstawa faktyczna wyroku cywilnego*, Oficyna 2009
- Rylski P. *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2022
- Sanchez-Graells A., *Discovery, Confidentiality and Disclosure of Evidence Under the Private Enforcement of EU Antitrust Rules*, Instituto de Empresa Business School Working Paper No. WPED06-05, 2006, <https://ssrn.com/abstract=952504> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.952504>
- Sime S., *A practical approach to civil procedure*, Oxford University Press, 2022
- Szot P., *Ułatwienia dowodowe i rozpoznawania spraw w projekcie ustawy o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji*, Internetowy Kwartalnik Monopolowy i Regulacyjny, 2017/6/1
- Van Rhee C. & Uzelac A. (eds.), *Evidence in Contemporary Civil Procedure: Fundamental Issues in a Comparative Perspective*, Intersentia, 2017
- Van Rhee C. & Uzelac A. (eds.), *Truth and efficiency in civil litigation: fundamental aspects of fact-finding and evidence-taking in a comparative context*, Intersentia 2012
- Verkerk R., *Fact-finding in civil litigation: a comparative perspective*, Intersentia, 2010